

Smotra Dalmatinska

Dodatak „Objavitelju Dalmatinskomu“
(La Rassegna Dalmata)

Cijena je na godinu „Objavitelju Dalmatinskomu“ i „Smotri Dalmatinskoj“ za Austro-Ugarsku Kr. 12.—; samom „Objavitelju Dalmatinskomu“ Kr. 6.—; samoj „Smotri Dalmatinskoj“ Kr. 8.—; Na polugodište i na tri mjeseca plaća se surazmerno. Pojedini brojevi stope 10 para, a zastareni para 20.

Pitanje za predbrojbu, uz koja nema dotičnih svota, ne će se ni u kakav obzir uzeti; pitanja za uvrste, uz koja nema prilične preplate, bili će povraćena. — Preplate se šalju poštanskim naputnicama. — Rukopisi se ne vraćaju. — Neplaćena se pisma ne primaaju. — Pisma i novce treba šaliti „U redu Objavitelja Dalmatinskog u Zadru“

IZLAZI SRIJEDOM I SUBOTOM

RAT.

Telegraphen-Korrespondenz-Bureau.

Jedanaesta bitka na Soči.

Izvještaji austrijsko-ugarskog glavnog stana.

BEČ, 7. Službeno se javlja:

7. septembra 1917.

Talijansko bojište:

Napadi neprijateljskih letjelica na otvoreni grad Trst svakidani su događaj.

Bojevi na južnom dijelu kraške visoravni nastavljaju se. Uzalud se neprijatelj trudi, da nam osuđeti uspjeha što smo postigli zadnjih dana. Njegovi napadi, koje su naše čete često protu-pađom dočekale, propali su sasvim i sa teškim gubicima. Osobito se žestoko još uvek boriti o brdo Sveti Gabrijel. Neprijatelj nije nikakva žrtva prevelika. Deset je napada jučer propalo na sjevernoj padini. Teška navala na zapadnoj padini bila je odbijena.

Od 19. augusta iznijeli smo na Soči svega 500 talijanskih oficira i 18.000 momaka. Sto se tice kravnih žrtava, ova jedanaesta bitka na Soči ne zaostaje po Talijance nikako za preglašnjim bitkama.

Sa ostalih fronta i bojišta nema ništa važno da se saopći.

BEČ, 8. Službeno se javlja:

8. septembra 1917.

Talijansko bojište:

Brdi S. Gabrijel stajalo je pod vatrom teških topova. Noćni napad talijanske pješadije bio je odbijen. Kod Bezzecce, u južnom Tirolu, naše su čete zauzele naglim napadom jedno neprijateljsko uporište: iznijelo se zarobljenika i otelo mitraljeza.

BEČ, 9. Službeno se javlja:

9. septembra 1917.

Talijansko bojište:

Brdi Sv. Gabrijel i drugi odsječi fronte na Soči stope pod vatrom teških talijanskih topova. Naše su baterije pritiskivale neprijateljsku pješadiju.

BEČ, 10. Službeno se javlja:

10. septembra 1917.

Talijansko bojište:

Jučerašnji dan protekao je na Soči opet bez ovećih bojeva. Kod Bezzecce jedno uspješno preuzeće naših jurističnih četa donjelo nam je preko 50 zarobljenika i dvije mitraljeze.

Poglavlja generalnog štaba.

Vjećanja o prehranjuvanju naroda

BEČ, 9. Dogovori u pitanjima opskrbljivanja sa predstvincima poljodjelstva započeli su u subotu.

Ministar poljodjelstva Silva Tarouca izjavio je, da je briga za obezbrijenje proizvoda očeta većim delom nadležnosti ministarstva poljodjelstva, pošto se obrazovalo ministarstvo za pučko prehranjuvanje.

DON MARKO VEŽIĆ, JADROVAC:

IZA ŽRTAVA.

(Nastavak).

Osvetni Mariju plan poduze, kad do koji imenec robi sina, a đedovim ga imenom Josip i prozvase i krštiše. I svetac ko da joj nije svetac, jer na Gagića stareneke zanosi. Do dva sublizo mjeseca eto ti Nikole na „urlabe“, da svoje obagje; ljubu pomiluje, a naprše obagri. Nu ni ljube za milovanja, ni čeda za očeva grljenja i pajenja. Nikola u rođnu kuću, a Marija sa rančetom u bešici iz kuće. Traži, pretraži, nikakva izlaska, kad im se trag zameo. Kad Bikićevih ih nije, jer Marta nije jošte svoje bese pogazila, a Mariju su noge zdrave; dok je njih zdravih, a ne onake, ni Marija njezina kćerka, ni Marta njezina rogjena majka. Što je, da je, tekar se po Nikolino iznovičnu odlasku saznao, da ju je jedna učala sestra sakrivala obdan, druga obno... Zajubile se seke u sekú, pa se zaželjele, da im se i hambari obilashiom izjeđe. Stoga se i proglašao Marijinim utocištem, svaku joj naopaku begenale i odobravale, a na udesniju nagovarale.

Perunsko je Marijino srce osobitom načinom prgnjavilo, a tjelesno sarvalo staricu i kućnu stariješicu, Mandu. I međ sladak, ali će budala zbogu njega svoje prste gristi. I Mandi je Nikola njezin benjamini i mazunac; za nj se na svaku odluci, čak svoj ponos i Gagićevu u neke časno ime ime pogazila, kad nevoljku, a sveisto gladnu Bikiću silom u svoju kuću doveša, te je i svojim ostalim nevjestama predpostavila, da kad bi one bile banice, eto ispred njih Marije i kraljice. Umjesto sloga, ljubavi, pa pravedna rasporegjava, da mlagia iza starijih sjedi, Marija ju je docigla svojim opankom prgnjavila, njih i

Neka učesnici u ovim dogovorima iznesu slobodno svoje želje i žalbe; on obećaje, da će naći lijeka naprama opravdanim tužbama. Plug i mlatišlo — kaže — nijesu manje važni od mitraljeza za postizavanje mira i pobjede. Naprama žalbama spodere, radi nejednakog primjenjivanja cenzure, ministar kaže, da poljodjelci imaju bez sumnje ono isto pravo, što ga imaju potrošiocu da pred javnost iznesu želje i žalbe. Treba se svakako postarat, da dogje do uzajamnog sporazuma između proizvodilaca i potrošača. Ministar na kraju kaže, da se nuda, da će se poljodjelstvo založiti za žrtve, sto ih domovina treba.

Zatim su se pretresla načelna pitanja o organizovanju ratnog gazdinstva i o mjerama što treba prihvati da se postigne što je moguće veća proizvodnja i stručnjačko gospodarenje sa najvažnijim poljodjelskim proizvodima. Uspore su se naglasile teškoće, s kojima se poljodjelstvo boriti uslijed nedovoljnih radnih snaga i prometnih sredstava. Poljodjelstvo koje se trudi da vrši svoju dužnost prema općenitosti, mora tražiti, da se ima obzira na njegove realne potrebe.

Raspavljalo se potonko o pitanju dobavljanja krumpira i priznala se nužda državnog gospodarenja sa potrebama civilnog pučanstva i vojske. Količine koje bi preko toga preostajale, imale bi se stavljanu na slobodno raspolaganje proizvodilaca. Pretresle su se potanko i posljedice nedovoljnog opskrbljivanja poljodjelstva kromem, te se priznala prijeka nužda, da se u ovom pitanju kaogod i u pitanju o marvi i mesu postupa sporazumno sa Ugarskom.

BEČ, 10. Na današnjoj zajedničkoj konferenciji predstavnika potrošača, trgovine i obrta i poljodjelstva o pitanjima prehranjuvanja, dobio se u prva tri dana vjećanja sve to jači utisak, da se ovim dogovorima, koji su se podjeli inicijativom ministra predsjednika, stupilo u bliže uzajamnom sporazu, upogled nekoliko stajališta, koja su u stanovitim pitanjima bila među sobom u opreci. Ovaj će rezultat jamačno u pojedinim slučajevima olakšati odgovornim vladinim uredima rješavanje problema o prehranjuvanju, koji odgovara općem dobru. I na današnjim raspravama dugi se pretreslo pitanje o krumpiru. Složno se priznala nužda, da država gospodari krumpirom, koji treba vojsci i civilnom pučanstvu. Razni su se nazori iznosili, da li se sa svom strogostu ima primjenjivati sistem zaplijenjivanja i državnog gospodarenja krumpirom, koji nije nuždan samim poljodjelicima, ili da se, u interesu opskrbljivanja velikih potrošnjih središta krumpirom, preporuči sloboden promet u stanovitim granicama. Za rješavanje ovoga pitanja rasprava je iznijela vrlo dragocjen materijal. U večer ministar Höfer zaključio je u ime ministra predsjednika vjećanje i obećao je, da će vlast, izreći u raspravama vijeća za prehranjuvanje, koje će se skoro započeti, iznijeti svoje meritorno stajalište prema pojedinim još-prijeponim pitanjima.

Ministar je povohlio pozitivnost i patriocičko držanje pučanstva za zadnjih teških sedmica ove nepovoljne žetve, priznao je nastojanje svih odnosnih krugova, da se korisno rješi problem o prehranjuvanju i zahvalio je učesnicima na revnom sudjelovanju i dragocjenom poticanju.

Ministar je povohlio pozitivnost i patriocičko držanje pučanstva za zadnjih teških sedmica ove nepovoljne žetve, priznao je nastojanje svih odnosnih krugova, da se korisno rješi problem o prehranjuvanju i zahvalio je učesnicima na revnom sudjelovanju i dragocjenom poticanju.

Gagić, svojim ih poganim jezikom šiba i bije, otrovanim srcem truje, a poprskava žuci svoje jedljive i nekršćanske duše. (Može li taj zulum i harumluk itko živ nositi i počnossi, da te za ruku uđa onaj koga je ta ista ruha i gola zaobjed i bosa obula, te općeno prama nježu obavila svih seđom djela milosrđa duhovnih i tjelesnih?)

Moći će, tko hoće, nu Manda niti može, niti hoće. Ona viđi, da tu pomoći na isporuci nema, ona osjeća, da se pravica buni, da zbogu jednoga tri praveona trpe, te i zbogu Nikole njegova rogjena braća. Ona pomoći ne može, a bez izdašne pomoći nema druge, već da uđari grom u Gagiću kulu, da njome prolama uđesna: — Đijelimo se. Ona jeđivo da izdrži i tu kobnu riječ, a kamo li bi njezino ostvarenje; ona zavapi Boga i njegovu milost, on joj je, reći bi, u svome neograničenome milosrđu isporuči i smrt joj posla. Manđa na ukopušte i Svetome Blažu i k svome Jozanu, koju je, zemani su, iščika, a u Gagiću kuću sruđa diove između četvoro braće.

Nikola se po drugi put sa vojnica kući svraca, a ovo sađa nikako, da se sa svojom braćom sretno sastane, već bi reći — za uvijek rastane i podijeli. Ovoga on puta na vitkoj kuli ne zatiče svoju omiljelu staricu majku, već de, mjesec nje, obrađovanu i zadovoljivu ljubu Mariju. I njezino je sunce granulo, njezine želje ostvarene, a pogazeno srce za prepaćene muke učijenu prima, netom će se ovo do tren gordo Gagiću oholiji vratom zakrenuti.

Brat, reku, da brata do nad jamu dovođi, nu u nju nikako. I Gagićevi vide, da su ih, sva četiri braće, k bezdani pritulili, pa kuđ bi da zar oni jedan drugoga još u nju sunovraćuju. Nu, svakuda — očukla je Markova, Antišina i Martinova te njihova dijela čeljadi, a s Nikolom ni za prostranu i bogatu

Anketa o prehranjuvanju.

BEČ, 10. Jutros je otvorio ministar predsjednik anketu o prehranjuvanju, sa kratkom besedom. Izjavio je, da se već sada može reći — da je svrha anketne doista postignuta. Skoro jednostavno je priznato, da se načelno mora uzdržavati sistem državnog gospodarenja živčem. Isto se tako složno naglasilo, da sistem pokazuje nedostatak. Prohlevi, kojima je cilj preinačenje dosadašnjeg sistema, traže s jedne strane da država strože gospodari, s druge strane da se uklone tehničke mane što su se dosad opežale, a koje se u samom sistemu osniva.

Ono se posljednje tvrdi osobito što se tice tako poljoprivredne robe, pa se zato traže neke komercije u prometnoj slobodi. Ministar predsjednik drži, da se između ova dva stajališta može doći do složnosti, jer se ne radi o načelnim pitanjima, nego prosti o pitanjima zgodnosti. Iznijelo se i nekoliko pametnih prijedloga upogled krumpir, začeljilo se, da se proširi djelokrug uredu za prehranjuvanje i da se stupi u tijesno dodir sa vojnom upravom. Napokon se izreklo mišljenje, da neće do složnosti, nego što se između ova dva stajališta može doći do složnosti, jer se ne radi o načelnim pitanjima, nego prosti o pitanjima zgodnosti. Iznijelo se i nekoliko pametnih prijedloga upogled krumpir, začeljilo se, da se proširi djelokrug uredu za prehranjuvanje i da se stupi u tijesno dodir sa vojnom upravom. Napokon se izreklo mišljenje, da neće do složnosti, nego što se između ova dva stajališta može doći do složnosti, jer se ne radi o načelnim pitanjima, nego prosti o pitanjima zgodnosti. Iznijelo se i nekoliko pametnih prijedloga upogled krumpir, začeljilo se, da se proširi djelokrug uredu za prehranjuvanje i da se stupi u tijesno dodir sa vojnom upravom. Napokon se izreklo mišljenje, da neće do složnosti, nego što se između ova dva stajališta može doći do složnosti, jer se ne radi o načelnim pitanjima, nego prosti o pitanjima zgodnosti. Iznijelo se i nekoliko pametnih prijedloga upogled krumpir, začeljilo se, da se proširi djelokrug uredu za prehranjuvanje i da se stupi u tijesno dodir sa vojnom upravom. Napokon se izreklo mišljenje, da neće do složnosti, nego što se između ova dva stajališta može doći do složnosti, jer se ne radi o načelnim pitanjima, nego prosti o pitanjima zgodnosti. Iznijelo se i nekoliko pametnih prijedloga upogled krumpir, začeljilo se, da se proširi djelokrug uredu za prehranjuvanje i da se stupi u tijesno dodir sa vojnom upravom. Napokon se izreklo mišljenje, da neće do složnosti, nego što se između ova dva stajališta može doći do složnosti, jer se ne radi o načelnim pitanjima, nego prosti o pitanjima zgodnosti. Iznijelo se i nekoliko pametnih prijedloga upogled krumpir, začeljilo se, da se proširi djelokrug uredu za prehranjuvanje i da se stupi u tijesno dodir sa vojnom upravom. Napokon se izreklo mišljenje, da neće do složnosti, nego što se između ova dva stajališta može doći do složnosti, jer se ne radi o načelnim pitanjima, nego prosti o pitanjima zgodnosti. Iznijelo se i nekoliko pametnih prijedloga upogled krumpir, začeljilo se, da se proširi djelokrug uredu za prehranjuvanje i da se stupi u tijesno dodir sa vojnom upravom. Napokon se izreklo mišljenje, da neće do složnosti, nego što se između ova dva stajališta može doći do složnosti, jer se ne radi o načelnim pitanjima, nego prosti o pitanjima zgodnosti. Iznijelo se i nekoliko pametnih prijedloga upogled krumpir, začeljilo se, da se proširi djelokrug uredu za prehranjuvanje i da se stupi u tijesno dodir sa vojnom upravom. Napokon se izreklo mišljenje, da neće do složnosti, nego što se između ova dva stajališta može doći do složnosti, jer se ne radi o načelnim pitanjima, nego prosti o pitanjima zgodnosti. Iznijelo se i nekoliko pametnih prijedloga upogled krumpir, začeljilo se, da se proširi djelokrug uredu za prehranjuvanje i da se stupi u tijesno dodir sa vojnom upravom. Napokon se izreklo mišljenje, da neće do složnosti, nego što se između ova dva stajališta može doći do složnosti, jer se ne radi o načelnim pitanjima, nego prosti o pitanjima zgodnosti. Iznijelo se i nekoliko pametnih prijedloga upogled krumpir, začeljilo se, da se proširi djelokrug uredu za prehranjuvanje i da se stupi u tijesno dodir sa vojnom upravom. Napokon se izreklo mišljenje, da neće do složnosti, nego što se između ova dva stajališta može doći do složnosti, jer se ne radi o načelnim pitanjima, nego prosti o pitanjima zgodnosti. Iznijelo se i nekoliko pametnih prijedloga upogled krumpir, začeljilo se, da se proširi djelokrug uredu za prehranjuvanje i da se stupi u tijesno dodir sa vojnom upravom. Napokon se izreklo mišljenje, da neće do složnosti, nego što se između ova dva stajališta može doći do složnosti, jer se ne radi o načelnim pitanjima, nego prosti o pitanjima zgodnosti. Iznijelo se i nekoliko pametnih prijedloga upogled krumpir, začeljilo se, da se proširi djelokrug uredu za prehranjuvanje i da se stupi u tijesno dodir sa vojnom upravom. Napokon se izreklo mišljenje, da neće do složnosti, nego što se između ova dva stajališta može doći do složnosti, jer se ne radi o načelnim pitanjima, nego prosti o pitanjima zgodnosti. Iznijelo se i nekoliko pametnih prijedloga upogled krumpir, začeljilo se, da se proširi djelokrug uredu za prehranjuvanje i

Odgovor Engleske na Papinu notu.

LONDON, 11. Agencija Reuter javlja iz New Yorka: Engleska je obznanila vladu Sjedinjenih država, da se odgovor Engleske na papinu notu slaze sa odgovorom Wilsonovim.

Kako su Nijemci zauzeli Rigu.

Nijemci su svjetu javili tek gotovu činjenicu, da su zauzeli Rigu. O pripravama toga čina nijesu ništa javili, jer su htjeli, da iznenade svjet uspijehom, čije je prvi uvjet bio siloviti prelaz pô kilometra široke rijeke Dvine. Prelaz preko Dvine je prošao glatko: bez velikih žrtava, postoje i tehnički i artiljerijski usavršen i opremljen. Pontoni su bili spremjeni neposredno iza prve linije rovova. Navalu su počeli 1. rujna u zoru u 4 sata, silujući u ruske redove zagubljive gazove. U 6 sati iz jutra je počela da radi njemačka artiljerija, iskoristivši neprozirnu maglu. Pod djelovanjem teške artiljerijske paljbe i mina najvećih kalibara ruske su pozicije na desnoj obali Dvine padale u prah i pepeo. Oko 9 sati se je razvedrilo. Sada optočio se svoj rad njemački aeroplani, koji prenijese pod okriljem artiljerije prve bombaše na protivnu obalu. Dok su ovi i gutači tanceta zavljali Ruse, prebačile Nijemci prve pontone. Prvi stigao je na desnu obalu u 9 sati i 10 minuta. Nijemci, sakriveni Svračićim i Borkovskim ostrvom, pojuriše u velikim masama i za jedva 10 minuta pregaziše prve — totalno uništene — ruske pozicije. Dreko dana su izigravali zauzete pozicije i nastavljali njihovo proglašenje. Drugoga i trećega rujna produžile akciju. Rusi su se samo na malo mjeseta opirali, ali tamo baš očajno. Kas po čas su Nijemci prodirali; trećega dana u zoru uljegoste u Rigu već ispraznjenu.

Domorski boj pred danskom obalom.

Neki njemački mornar saopće o pomorskom kreševu pred bicegregardskom obalom u Ringkoebingu Avisu ove potankosti: Noću bijasmo usidreni kod Lista. U jutro smo pošli prema sjeveru. Oko 6 sati i 1/2 časaka opazimo iznenadu premoćne engleske bojne sile, koje su stajale u polukrugu oko nas s juga, zapada i sjevera. Pokušali smo da im umaknemo, ali oni sužile polukrug. Kad je bilo očvidno, da im ne možemo učaći, projuriše sva četiri broda punom parom prema danskom obalu. Mi smo računali, da će se engleski brodovi na obali nasukati. Ali se ovo nije dogodilo. Kad su Englezi nastavili bombardovanje moradmoste naše brodove ostaviti. Tek kad su Englezi vidjeli, da smo nasukani na obalu, obustavile vatru i otplovile prema sjeveru. Nadložak Kleber utopio se je, kad je kušao otploviti na kopno. Nijedan njemački mornar nije ubijen, da su lako ranjena opremljena u bolnicu u Ringkoebingu. Njemački mornari, njih 98 na broju nalaze se u Bicegregardu, kao i 10 vojnika sa jednom čamicom, koji su njemačke protutorpiljske poslave prije podne na mjesto, gdje smo se nasukali i gdje se je prevrnuo. Svi su odvedeni u Ringkoebing. Obala je u širini od 3 km. posula podrlinama od brodova i brodskim oruđjem. Sa Esbjerga došao je za strazu odjel od 40 vojnika. Nakon što smo se nasukali pojavila se je na brodu za traženje mina "Henrichu Brunsu" vatrica.

Revolucionarna propaganda u Italiji.

U Brnu, 7. U "Berne Tagblattu" piše prigodni saradnik iz Lugana, da je raspoloženje u Italiji, unatoč silnim naporima sočanske ofenzive, unatoč onih 7000 topova na kraškoj fronti i unatoč velikom pojačanju engleske i francuske pomoći nadalje neutešljivo, te se postojano primiče unutrašnji slobodi. U gradu i na nadalju vlasta duboka potištenost. U svim gradovima rade prevratni odbori, koje su organizovali službeni socijalisti. Revolucionarna propaganda ima dva središta, naime Milan i Rim.

U Zurichu, 7. Izvještaji iz Italije vrlo su ozbiljni, navješćujući, da se spremaju veliki događaji od nedogledne važnosti. Vlast i redarstvene oblasti upinju sve sile, nebi li otkrile ognjište potajice raspirivane revolucionarne propagande, koja je, kako se čini, zahvatila već i cete. Govori se, da su se u posljednje vrijeme kod prevoza novih četa na sočansku frontu zbili novi slučajevi neposluha, koji su se ponovili unatoč drokonskim kaznama, što su stigle kriice. Kabinet Bosellićev razmišlja o koracima, koji bi se imali preduzeti

ono do njihova, griblja uz griblju, Martinovo je cvijeće u cvjetaru, a Nikolina crna zemlja, čičkom, prilikom prignavljenju i pridrušeno, a svakom otrovi potrovanu, ko je i Marijina duša.

Jos, je jedna, koju je Marija iščekala, da joj se blago nasmije, život joj osećeri, a time joj i sreću na veđore vrhunce prispine. Dije bilo toga dana, da ona nije i počeće putu na Gagića kuli niz pengjer izvirila, a plavetnim se pođnebesom do mora zaledala, hoće li odođuva, sa Soče, naviti sivi soko, a za njime zaledetati umoran crni gavran, da joj prvi rumenu ružicu odanost iz kljuna na čeznutljive grudi spusti i da joj priča o kremenu zdravlju, a o nesavladaju junaštvu njezinu nesugjenog, ako i sveisto obožavanoga Martina Mikića; drugi da grakće i grakuć joj udesnu suđbinu nedraganoga Nikole dograkće, da ga je dušmanska diljka crnom zemljom sastavila.

I dolećeš perjaši. Niti su ždrali, niti ždraloviči; već grdešne sovurine, najprije jedna, pa druga. Prva obrađova i do devetoga neba Mariju uznesne, kad huknu i huknju, da je Nikolu dušnanska granata zasula, jedva ga duhata ispod zemlje izvukli i sad mu dječa smrli mrtvački pokrov kroje. Dok se s ovili glasina Marijino sunce izvilo do ponad sva naša amo brđija, srećom je i zađovoljstvom obli, a vatom novog i bođroga života prože, druga, zlokobna sovurina, doleprša i ona, pred Marijinu dvore pada, zapuhiva, i otpuhiva, da joj nemilu huku i dočak Bikićevih komšiluka čuti mogu, te priča i ko na

protiv ove opasne agitacije, ali se veli, da u kabinetu samom izbijaju na površinu razročnosti, budući da su naročito katolički ministri naginjali ideji mira. Autentičnih vijesti zasad još nema, pa se može uglasiti samo to, da svi privatni izvještaji iz Italije saglasno navješćuju tajni revolucionarni pokret.

Tobožnje talijanske pokrajine Austrije.

"Reichspost" donosi pod natpisom "Tobožnje tal. pokrajine u Austriji" članak sveučilišnog profesora dr. Mayera. U tom članku veli prof. Mayer o Dalmaciji i Primorju:

Od 650.000 stanovnika Dalmacije priznaje se Talijanima samo 18.000. Sve do god. 1848. mogla je bečka vlada, koja je uvijek bila prijateljski raspoložena prema Talijanima, priznavati službeni talijanski značaj Dalmacije, jer je izvenjsko obilježje Dalmacije pravilo talijanski utisak. Onda je razvital nacionalne ideje započeo i kod Hrvata i Srba upravo radi nastojanja Talijana da postignu nacionalno jedinstvo. Radi toga je, kao što je naravno, Dalmacija, čije je pučanstvo 90 posto slavensko, postala slavenskom zemljom. S toga je pravom rekao V. Gayda: "Dalmatinski su Talijani prve žrtve talijanskog pokreta za ujedinjenje". Ako Talijani danas hoće da obrazlože svoj zahtjev na Dalmaciju, nekadanju višom talijanskom kulturom, te tadašnjim znatnim gospodarskim posjedom republike Venecije, to Slaveni nasuprot toga nemaju samo željeni zakon broja, nego i pravo ogromne slavenske većine, koja je sada politički, kulturne i gospodarske jednakopravnosti naroda ne može se u novovjekom državnom životu Europe osporavati.

DALMATINSKE VIJESTI

N. V. Nađovjova Josip u Dubrovniku.

Pišu nam iz Dubrovnika, 7. septembra.

Sinoć, na 6 sati i 1/4 pos. podne stiže u Dubrovnik Njeg. c. i. k. Visoti, Nađovjova Josip sa pratnjom. Pred "Hotel de la Ville" gdje je odsjeo Nađovjova primio je poklonstvenu deputaciju viših časnika, predvođenju od potpukovnika gosp. Lorenza. Okolo 8 sati se je Nj. Visot ovežla pratinjom u Gruž, a oko 10 sati u večer se povratila u "Hotel de la Ville" gdje je prenočila.

Jutros je u 8 sati nastavila svoje službeno putovanje. Pri polasku se Nađovjova rukovao sa ovađašnjim višim časnicima, te je primio i poklon dvaju njemačkih avijatičara.

Na godišnjicu smrti Česarice i Kraljice Jelisave.

Jutros, u 10 sati, bile su, u prvostolnoj bazi Svetе Stošije, svećane zađušnice za N. V. Česaricu i Kraljicu Jelisavu.

Bili su na božjoj službi visokorogjeni gosp. namjesništveni potpredsjednik grof Thun na čelu izmještenih činovnika, presvjetili gosp. dr. Ivčević predsjednik Sabora dalmatinskog sa drugim činovima Zemaljskog Odbora, presvjetili gosp. potpredsjednik prizvivog Šuđa Novaković s preostavništvom Šubičkih vlasti, predstojnici i predstavnici svih ostalih državnih vlasti, upravnik općine zadarske dvorski savjetnik Skarici, predstavnici odvjetničke komore zadarske dr. Skvrce i u zastupstvu trgovačke komore upravnik savjetnik Duboković i gospoda Mazzocco i Giacasa.

Od vojništva prisustvovali su zađušnicama zapovjednik zemalj. oružništva pukovnik Selinka, posljednji zapovjednik pukovnik Tramer i mnogi časnici; prisustvovalo je takoziv odašlanstvo dalmat. Veteranca.

Danas u 10 sati odslužen je i u zadarskoj grist. parohijskoj crkvi parastos za upokoj blagopojne duše Njeng. Veličanstva Česarice i Kraljice Jelisave. Svećani tužni obred odslužio je preosvešteni gosp. episkop Dimitrije Branković, uz asistenciju mnogobrojnog svećenstva, a u prisustvu predstavnika mjesnih vlasti.

Previšnje odlikovanje.

Njegovo se c. i. k. Apostolsko Veličanstvo premilostivo udostojilo uđeljiti višem poštanskom oficijalu Piju Luxardo, u području ravnateljstva pošte i telegrafa u Zadru, u priznanje izvrsnog službovanja pred neprijateljem, zlatni križ za zasluge s krunom na traku kolajne za hrabrost.

Ratna odlikovanja.

Njegovo se ces. i kralj. Apostolsko Veličanstvo premilostivo udostojilo podijeliti

dlanu iznosi, da je Mikić na Soci pogin. A da Marijina sada žalost buđe duboka, koliko je bila prije radost visoka, o Nikoli i ti sigurni glasovi dopriješe, da je živ, da je smrli utekao, a najstraj, da se glave nanositi može, neki i neće težačkoga rada narađiti. — Pa još i to! — pjesmu se Marija. — Uz nejubljenu, još je i už i uz iznakažena, kljasta i neradljiva! Pregorjeti ljubav, satorisali dušu, spržili srce i njegove kućaje i najgranjenoj se trupini prikloniti, — uze to Marija najvećom nesrećom na ovome svjetu smatrati ni ne promišljajući se kraj nesregjene svoje pameti, da je samo jedna nesreća na ovome svjetu — sramota.

Marija je svoju odluku satkala, a povisimo joj neće nitko raščepušati. Stogaše sigurni glasovi, da se Nikolicu kući vraća na neizvjesni dopust. Danas će, sutra će, još ga nema, a kad nema njega, namaknut će se tko drugi. — Jednoga se jutra Antica i Markova družica dosjeti, da se Nikolin tunc Josika nemilo drevi i plaće u priperjenoj Gagića kuli, a sada Nikolinu krajtu. Šta je, šta nije, smili joj se đeteta — ta strina mu je, a bi, da je i ciganče! Stupi preko praga na širom rastrovnu vrata, i tu zateže mališa gola golcata u ogoljenoj bešici. A Marija? Ena, pa je traži!

Antica izdiže i uze đetete, k svojoj ga i brojnoj prijati, a tekar se sutrađan saznaće, da je Marija odseljala u Bikića komšilak, a k Martinovoj rogojenoj majci i udovici, da tam, kad joj nije bilo dosugeno s njome dijeliti radosti života, neka barem

viteški krst Leopoldova reda s ratnom dekoracijom i mačevima u priznanje hrabri i uspješna držanja pred neprijateljem potuk. Vjekoslav Castro, od 22. pješ. puk.

krst za vojničke zasluge trećeg razreda s ratnom dekoracijom i mačevima u priznanje hrabri i uspješna držanja i izvrsna službovana pred neprijateljem rata. Majoru Luđoviku Elvenich-Norman pl. Audenhove, od konj. dalm. strijelaca, pododjelenom zapovjedniku.

Bjegunci slobodno povratiti se u Dalmaciju.

BEC. 9. Ministarstvo unutrašnjih posala dozvilo je, da se svi bjegunci mogu povratiti u Dalmaciju.

Vojna pripomoć srođnicima austrijskih državljana zadržanih u neprijateljskom inozemstvu.

Ministarstvo za obranu zemlje, opisom 29. avgusta 1917. br. XVIIa-748 propisalo je, da srođnici jednog austrijskog državljana, neobvezana prezentnoj službi, a koji po svojim godinama pripada narodnom ustanku, te koji uslijed ratnih prilika nije mogao ili nije u stanju da se povrati u domovinu, ako postoje ostale zakonske prepostavke, pripada pravo na vojnu pripomoc po zak. 26. decembra 1912. l. d. z. br. 237 i to od dana izdanja ove naredbe biva od 29. augusta o. g. u koliko je vjerojatno, da je dotičnik zadržan kao zarobljenik u neprijateljskom inozemstvu, pri čemu nema razlike, da li neprijetelska država i potanje obavijesti dava nađeljena Intendantura Vojničkog Zapovjedništva (Militärkommando-intendantanz).

koji su zaslužni za ispadak ovogodišnje žetve, osobito svim ratarima, njihovim ženama, rođbini i poemoćnicima, ali takozjer i svim oblastima, državnim i pokrajinskim, najzašti i gospodarskim organizacijama i društvinama i načinom poljoprivrednim povjerenstvima.

Evo nas na početku četvre ratne godine! Pa kao što godine 1914, tako i sad pozivlje ministarstvo poljoprivredstva austrijske ratare, da ne klonu duhom ni u ovoj četvrtoj ratnoj poljoprivrednoj godini. Neka svaki učin za opće dobro, što god mu sile mogu, neka svaki ratar svim silama nastoji, da što bolje obradi svoju zemlju.

Slamnjače za vojsku.

Trgovačka i obrtnička komora u Zadru saopćuje: Vojnička uprava trebaje slammnjače od slame, sita, paprata, ševara itd. priregjenih na način običajem u vojski.

Ponuđe prima Vojnička uprava, u prvom redu obavljajući, koji su u mogućnosti da sami privade odnossni materijal; može ga imati i vojnička uprava priskrbiti. Za radoju ne treba nikakva osobita znanja, već samo kratke vježbe. Upute u radnju i potanje obavijesti dava nađeljena Intendantura Vojničkog Zapovjedništva (Militärkommando-intendantanz).

Poštanske vijesti.

Sa poštanskim uređima Bukovine, Dorna-Watra i Pozoritom bio je iz nova dopušten novčani i listovni promet u potpunom opsegu, a sa poštanskim uređom Moldanisch-Banilla samo promet obične listovne pošte.

Opet je dopušten promet proste listovne pošte sa sljedećim pošt. uređima Bukovine:

Breza, Brodina, Czernowitz I., Cudyn, Dorna-Kandreny, Dorna-Watra, Falke, Fundul-Moldav, Iswör, Jakoben, Kirlibaba, Moldawa Buk, Ober-Wikou, Pojanastamju, Pozorit, Selešin, Storonetz-Butila, Straza Buk, Szypot-Camerale, Ušcie-Putilla, Waschkontz a. Cz. i Wizniit a. Cz.

Osim toga sa pošt. uređom Dorna-Kandreny dopušten takoziv novčani promet i služba preporuke.

Trgovačka i obrtnička komora u Zadru upozorjava zanimačike na propise ministerijalnih Naredba o 20. avgusta 1917. koje se tiču: 1. ustanovljena cijena za kože i remenje za mašine (l. d. z. broj 352); 2. pređaje kože od kuncata (l. d. z. broj 353); 3. prometa sa cijepanom kožom i sa potplatom od cijepane kože (l. d. z. broj 354); 4. prometa sa remenjem i kožom za mašine (l. d. z. broj 355).

Citlula.

U petak umriješ u Drnišu, gdje u skromnoj osam življaju, plemenita gospoginja Malvina ud. Dorotka von Ehrenwall, rođom grofica Bonda i kći joj Berta. Kći umrije naglo, u petak u jutro, pošto je, i onako slaba zdravljenju, za foliko dana nje govala teško bolesnu ostarjelu majku; a ova, koja se to jutro već dušom borila, preminu istoga dana u večer. Gospoginja Malvina Dorotka bijaše kći grofa Meda Bonde iz Dubrovnika i sestra pok. grofa Marina Bonde, udata za štabskog pukovnika Josipa Dorotku von

Svetinčna

„BLANKA“

Izvršujem naručbe najmanje jednog cijelog originalnog sanduka od 200 komada po okolo 20 dkg. - dok zaliha traje - po Kr. 55 svaki sanduk franko ovđe, i to samo ako mi bude unaprijed dostavljena odnosna svota.

MARCELLO PATTIERA - Zadar.

ELISIR STOMACALE CORROBORANTE

Jadranska banka
podružnica Split

počam od

1. siječnja 1917

plaća na uložnim knjižicama

3³/₄ kamata.

ELISIR STOMACALE CORROBORANTE

NAKLADA DOPISNICA

Skladište papira i kancelarijskih potrepština

MERCUR E. Nikula - Zadar, ulica sv. Vida 11.

Nugja: Umjetničkih dopisnica i Ljubavnih od 5 do 15 h. — Školskih potrepština osobito Zadačnica. — Listova, Kuverata i Računa štampanih za trgovce. — Mapa za pisma 10 kuv. i 10 listova crt. 20—25 h. — Feldpost 1000 komada Kr. 5—6. — Cigaretnog papira: «Riz Abadie» I. 60/100 Kr. 10.50, II. 100/100 Kr. 8.50. «Austria» 100/80 Kr. 4.50. «Samum» II. 120/80 Kr. 8.80. — Fotografskih potrepština. — Trgovačkih knjiga svake vrsti i veličine.

Emailiranih tablica
za grobije
sa / bez fotografije

= za dućane i za urede. =

Električna Baterija Kr. 1.40
komplet Kr. 3.90.

Disaći stroj «Meteor» Kr. 480
takojer hrv. pismom.

Pečata od gume
i mjeđi.

Novost! Slika N. V. Cara KARLA I. u bojama, veličina 73×50, Kruna 3.50. Okvira svake vrsti i veličine jeftino. — Špaga od papira od 1/2 do 6 ^m/m po kg. Kr. 7, 8, 9, sa gvoždenom žicom 3 ^m/m kg. K. 7.80.

POTPLATE od gume i od kože za postole, samo za trgovce i postolare na veliko.

JOSIP JADRONJA - ŠIBENIK

Agenturni, komisionalni i otpremnički posao. — Zastupstvo osiguravajućeg društva «HERCEG-BOSNA». — Zastupstvo i skladište ugl. Tvrte Michele Truden, Trst. — Zastupstvo i skladište ugl. Tvrte Miho Sez, Dubrovnik. — Preuzimlje narudžbe svakovrsnih modernih pečata iz gume i mjeđi za pečatni vosak i sve ostale pečatne predmete, sve uz tvorničku cijenu. Brza izradba. — Kupuje prazne vreće i plaća najvišom cijenom.

Ratni invalidi traže se za mlinare u Sinju. Jedan treba da bude sposoban za strojovogu za „Dieselmotor”, a drugi obični mlinar. Uvjeti: hrana bez vina, spavanje i 100 K mjesечно ili bez hrane i spavanja 250 K mjesечно.

Obraćati se na Pokrajinsko povjerenstvo za skrb oko ratnih invalida u Zadru.

Ratni invalidi se traže za radnike — pomoćnike u brijačnici u Kotoru i u Baošiću. Uvjeti: 60—70 kr. plate na mjesec, stan i hrana u naravi uz obilatu napojnicu. Prijave: Pokrajinskom povjerenstvu za skrb oko ratnih invalida u Zadru.

Držim na skladištu još malo sanduka njemačkog surogata sapuna BLANKA, koji potpuno nadomjestuje obični sapun.

Izvršujem naručbe najmanje jednog cijelog originalnog sanduka od 200 komada po okolo 20 dkg. - dok zaliha traje - po Kr. 55 svaki sanduk franko ovđe, i to samo ako mi bude unaprijed dostavljena odnosna svota.

ELISIR STOMACALE CORROBORANTE

Ratni invalidi traže se za privremenog uzničkog nadziratelja kod Č. k. zemaljskog suda u Zadru.

Uvjeti: da je po zanatu knjigoveža, plata 2.80 Kr. na dan i 25 Kr. na mjesec ratnog doplatka i odjelo po propisu. — Obraćati se na pokrajinsko povjerenstvo za skrb oko ratnih invalida u Zadru.

Ratni invalidi se traže za općinskog redara u općini u Obrovcu, koji će vršiti i službu ovrhvoditelja. Uvjeti: sposoban za hodanje, poznavanje hrvatskog jezika i govor u pismu. Beriva: 960 kr. na godinu, 100 kr. za službeno odjelo i oko 1000 kr. kao ovrhvoditelj općinskih nameđa. Prijave do konca srpnja: Dalm. pokr. povjerenstvu za skrb oko ratnih invalida u Zadru.

ELISIR STOMACALE CORROBORANTE

Ratni invalidi traže se za orkestar gradskog kazališta u Varaždinu, i to: I. violinistu,

I. violistu, I. čelistu, I. flautistu, I. oboistu, I. fagotistu i I. i II. cornetistu. — Uz ovu za

službu mogli bi biti namješteni kao pisari, poslužnici ili što slična. Prijave: Pokr. dalm. povjerenstvu za skrb oko ratnih invalida u Zadru.

ELISIR STOMACALE CORROBORANTE

Ratni invalidi traže se za vrtlača imanje kod Knina. Pređ

nosi imaju praktični vinogradari i oženjeni. Imena stan u naravi, a platu po pogodbi. Pri

jave: Dalm. pokr. povjerenstvu za skrb oko ratnih invalida u Zadru.

ELISIR STOMACALE CORROBORANTE

Ratni invalidi se traže za trgovackog pomoćnika i vrtlara

u Gružu (kod Dubrovnika). Uvjeti: za trgovackog pomoćnika: poznavanje hrvatskog i njemačkog jezika, oženjen, dobra ponašanja i osobita povjerenja, a za vrtlara: uz dobro ponašanje da je vješt u svojoj struci. Zahtjevi plate i ponude „Pokrajinsko povjerenstvo za skrb oko ratnih invalida“ u Zadru.

ELISIR STOMACALE CORROBORANTE

Ratni invalidi se traže za trgovackog pomoćnika i vrtlara

u Gružu (kod Dubrovnika). Uvjeti: za trgovackog pomoćnika: poznavanje hrvatskog i njemačkog jezika, oženjen, dobra ponašanja i osobita povjerenja, a za vrtlara: uz dobro ponašanje da je vješt u svojoj struci. Zahtjevi plate i ponude „Pokrajinsko povjerenstvo za skrb oko ratnih invalida“ u Zadru.

ELISIR STOMACALE CORROBORANTE

Ratni invalidi se traže za trgovackog pomoćnika i vrtlara

u Gružu (kod Dubrovnika). Uvjeti: za trgovackog pomoćnika: poznavanje hrvatskog i njemačkog jezika, oženjen, dobra ponašanja i osobita povjerenja, a za vrtlara: uz dobro ponašanje da je vješt u svojoj struci. Zahtjevi plate i ponude „Pokrajinsko povjerenstvo za skrb oko ratnih invalida“ u Zadru.

ELISIR STOMACALE CORROBORANTE

Ratni invalidi se traže za trgovackog pomoćnika i vrtlara

u Gružu (kod Dubrovnika). Uvjeti: za trgovackog pomoćnika: poznavanje hrvatskog i njemačkog jezika, oženjen, dobra ponašanja i osobita povjerenja, a za vrtlara: uz dobro ponašanje da je vješt u svojoj struci. Zahtjevi plate i ponude „Pokrajinsko povjerenstvo za skrb oko ratnih invalida“ u Zadru.

ELISIR STOMACALE CORROBORANTE

Ratni invalidi se traže za trgovackog pomoćnika i vrtlara

u Gružu (kod Dubrovnika). Uvjeti: za trgovackog pomoćnika: poznavanje hrvatskog i njemačkog jezika, oženjen, dobra ponašanja i osobita povjerenja, a za vrtlara: uz dobro ponašanje da je vješt u svojoj struci. Zahtjevi plate i ponude „Pokrajinsko povjerenstvo za skrb oko ratnih invalida“ u Zadru.

ELISIR STOMACALE CORROBORANTE

Ratni invalidi se traže za trgovackog pomoćnika i vrtlara

u Gružu (kod Dubrovnika). Uvjeti: za trgovackog pomoćnika: poznavanje hrvatskog i njemačkog jezika, oženjen, dobra ponašanja i osobita povjerenja, a za vrtlara: uz dobro ponašanje da je vješt u svojoj struci. Zahtjevi plate i ponude „Pokrajinsko povjerenstvo za skrb oko ratnih invalida“ u Zadru.

ELISIR STOMACALE CORROBORANTE

Ratni invalidi se traže za trgovackog pomoćnika i vrtlara

u Gružu (kod Dubrovnika). Uvjeti: za trgovackog pomoćnika: poznavanje hrvatskog i njemačkog jezika, oženjen, dobra ponašanja i osobita povjerenja, a za vrtlara: uz dobro ponašanje da je vješt u svojoj struci. Zahtjevi plate i ponude „Pokrajinsko povjerenstvo za skrb oko ratnih invalida“ u Zadru.

ELISIR STOMACALE CORROBORANTE

Ratni invalidi se traže za trgovackog pomoćnika i vrtlara

u Gružu (kod Dubrovnika). Uvjeti: za trgovackog pomoćnika: poznavanje hrvatskog i njemačkog jezika, oženjen, dobra ponašanja i osobita povjerenja, a za vrtlara: uz dobro ponašanje da je vješt u svojoj struci. Zahtjevi plate i ponude „Pokrajinsko povjerenstvo za skrb oko ratnih invalida“ u Zadru.

Oglas.
Općinska štedionica u Benkovcu ukamačuje sve štedioničke uložke od 15. prosinca 1916 do dalnjega

sa 4% (četiri posto) čisto, što se ovime do sveopćeg znanja stavlja.

ODBOR.

Poveljeni trgovacko-pomorski mešetar.

Zastupstvo i skladište ugl. Tvrte Michele Truden, Trst. — Preuzimlje narudžbe svakovrsnih modernih pečata iz gume i

mjeđi za pečatni vosak i sve ostale pečatne predmete, sve uz tvorničku cijenu. Brza izradba. — Kupuje prazne vreće i plaća najvišom cijenom.